

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра соціології та філософії

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
(З ФАХУ)**

**Спеціальність: 054 Соціологія. Освітня програма
Соціологія муніципальної політики**

Запоріжжя, 2023 р.

Методичні рекомендації до виробничої практики Спеціальність 054 Соціологія. Освітня програма Соціологія муніципальної політики/Афанасьєва Л.В., зав кафедрою, доц., канд. філософ. наук; Букрєєва І.В., доц., канд. філософ. наук; Глебова Н.І., проф., док. соц. наук; Глинська Л.Ф. доц., канд. філософ. наук; Семікін М.О., доцент, канд. філос. наук, заступник міського голови Мелітопольської міської ради Запорізької області

Рецензенти:

Гордієнко Н.М. – проф., док.соц.н., проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності Хортицької навчально-реабілітаційної національної академії

Орлов А.В. – директор ТОВ «Стратегічного розвитку територій»

Методичні рекомендації розроблені на основі робочої програми з виробничої практики (з фаху) для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 054 Соціологія освітньої програми Соціологія муніципальної політики.

Рекомендовано на засіданні кафедри соціології та філософії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 2 від «22» вересня 2023 року)

Ухвалено на засіданні навчально-методичної комісії факультету інформатики, математики та економіки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 2 від «24» листопада 2023 року)

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка

II. Мета виробничої практики

III. Перелік компетентностей та програмних результатів, які набуваються здобувачем вищої освіти під час проходження практики.

IV. Організація проведення практики

V. Бази проходження виробничої практики

VI. Зміст практики

VII. Перелік навчально-методичної літератури

VIII. Форми і методи контролю. Критерії оцінювання

IX. Вимоги до Звіту

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні рекомендації щодо організації та проведення виробничої практики (з фаху) для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 054 Соціологія, освітньої програми Соціологія муніципальної політики розроблено у відповідності до Конституції України, Закону України «Про вищу освіту» від 31.03.2023 р. № 1556–VII, Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18.12.2019 р. № 392–IX, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти» від 16.07.2018 № 776, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 08.04.1993 р. №93 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти від 20.12.1994 р. №351), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» від 26.12.2017 р. № 1669, Постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. (зі змінами, внесеними згідно Постанови Кабінету міністрів від 25.06.2020 р. №519), з урахуванням Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького та інших документів, що регламентують освітню діяльність університету.

Виробнича практика (з фаху) є ключовим і технологічно важливим компонентом ефективної фахової діяльності соціолога та входить до обов'язкової складової процесу підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 054 Соціологія. Дана програма

базується на «Положенні про практичну підготовку здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького», ухваленого на засіданні Вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького 18 квітня 2023 року, введеного у дію наказом ректора № 18/01-05. Тривалість виробничої практики (з фаху) складає шість тижнів (270 годин (9 кредитів)).

Виробнича практика (з фаху) є важливим етапом професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Вона спрямована на закріплення знань і умінь, отриманих ними у процесі навчання зі спеціальності, оволодіння навичками вирішення професійних задач, участі в науково-дослідній діяльності з аналізу та прогнозування соціальних процесів і відносин, засвоєння інноваційних методик і способів організації соціологічних досліджень, а також розвиток Soft Skills у процесі проходження практики.

Специфіка виробничої практики (з фаху) полягає в удосконаленні професійних компетентностей здобувачів через залучення до практичної діяльності для якісного закріплення теоретичних знань. Вона передбачає самостійне проведення соціологічного дослідження здобувачами з подальшою обробкою його результатів та підготовкою Звіту.

Виробнича практика (з фаху) проходить на відповідних базах практики, якими можуть бути (незалежно від форми власності): підприємства, організації, установи, соціальні центри, маркетингові служби, громадські організації, а також Центр соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького.

Участь здобувачів у реалізації проєктів (під час проходження виробничої практики) формує в них навички проєктної компетентності, а саме: дослідної (працювати з інформацією, проводити її пошук, відбір, ставити завдання і цілі, складати план, структурувати, робити висновки); мультимедійної (використовувати кілька каналів сприйняття інформації в проєкті, працювати з мультимедійними засобами, створювати презентації);

інтегративної (розуміти інтеграційні зв'язки між дисциплінами, синтезувати знання в проєктах); когнітивної (організувати самостійну пізнавальну діяльність, проводити аналіз і синтез інформації, розвивати аналітичне мислення, інтелектуальну лабільність); креативної (прагнути до креативного мислення, творчого пошуку, оригінальності).

1. Метою виробничої практики (з фаху) є здобуття вмінь, навичок дослідницької/проєктної роботи та досвіду проведення соціологічного дослідження, що включає весь комплекс дослідницьких/проєктних робіт: підготовку програми соціологічного дослідження, розробку інструментаріїв збору соціологічної інформації, проведення соціологічного дослідження, здійснення аналізу за його результатами, підготовкою Звіту та його презентацію.

Процес проходження виробничої практики передбачає вирішення здобувачами наступних **завдань**:

- закріплення знань з програмування соціологічного дослідження;
- апробація знань з дослідницького дизайну та методології соціологічного дослідження;
- апробація та закріплення знань з методів збору соціологічної інформації;
- вдосконалення навичок зі збору первинної соціологічної інформації;
- вдосконалення навичок систематизації, обробки, аналізу зібраних матеріалів, одержаних у ході соціологічного дослідження;
- оволодіння вміннями підготовки Звіту за результатами соціологічного дослідження;
- набуття навичок Hard skills, Soft Skills та професійного, міжособистісного спілкування, підтримка відповідних відносин у команді.

2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практики:

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси, зокрема, які впливають на формування міського середовища.

СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми територіальної громади, українського суспільства та світової спільноти.

СК03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.

СК04. Здатність збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень.

СК05. Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проєктів українською та іноземною мовами.

СК06. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК08. Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями.

СК 09. Здатність використовувати методи соціального прогнозування, в тому числі для розвитку міських громад.

СК10. Здатність здійснювати соціологічний супровід розробки ефективної муніципальної політики.

3. Заплановані програмні результати навчання:

ПР01. Аналізувати соціальні явища і процеси, зокрема, які впливають на формування міського середовища, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.

ПР02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем територіальної громади, українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.

ПР03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.

ПР04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.

ПР05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.

ПР09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

ПР10. Здійснювати соціальне прогнозування, в тому числі розвитку міських громад.

ПР11. Здійснювати соціологічний супровід розробки ефективної муніципальної політики.

4. Бази проходження виробничої практики

Виробничу практику (з фаху) здобувачі проходять на базі Центру соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та позауніверситетських базах практики - у провідних організаціях з якими кафедра соціології та філософії має відповідні Договори:

- структурні підрозділи при державних адміністраціях (міста, області);
- громадські організації та об'єднання, Агенції регіонального і місцевого розвитку, структурні підрозділи приватних та державних компаній

з маркетингу, кадрового забезпечення, стратегічного планування та прогнозування;

- у рамках окремих проєктів, що містять дослідницькі компоненти, і реалізуються установами, підприємствами, організаціями, які мають належні умови для проведення практики, проводять соціологічні дослідження чи здійснюють розробки за напрямками, відповідними до тематики та змісту освітньо-професійної програми.

Для забезпечення практики здобувачі закріплюються за кафедрою соціології та філософії із призначенням наукових керівників відповідно за спеціалізацією, навчальним навантаженням та «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького».

5. Зміст практики

5.1. Опис виробничої практики. Виробнича практика (з фаху) включає виконання наступних видів робіт:

Блок 1. Розробка програми соціологічного дослідження
Настановча конференція: 1. Ознайомлення зі специфікою роботи бази практики: з історією створення організації, її метою та функціями, статутними документами, матеріально-технічною базою; 2. Ознайомлення з метою і завданнями виробничої практики, системою оцінювання, переліком звітної документації, змістом виробничої практики (складання програми, збір й обробка матеріалів, аналіз обробленої інформації, підготовка звіту тощо); 3. Ознайомлення з порядком ведення щоденника, робочих нотатків.
Розробка методологічного розділу Програми соціологічного дослідження: формулювання проблеми; визначення об'єкта та предмета; мети та підготовка задач; уточнення та інтерпретація основних понять; попередній системний аналіз об'єкта соціологічного дослідження; формулювання робочих гіпотез.
Розробка методичного або процедурного розділу Програми соціологічного дослідження: розробка дизайну; обґрунтування системи вибірки одиниць спостереження; попередній нарис основних процедур збору та аналізу вихідних даних.
Обговорення і затвердження Програми соціологічного дослідження: методологічний розділ Програми соціологічного дослідження; методичний розділ Програми соціологічного дослідження

Розробка та затвердження дизайну анкети /гайду/сценарію: розробка інструментарію; проведення пілотажного (пробного) дослідження спрямованого на опанування методики збору первинних даних; обговорення і затвердження дизайну анкети/ гайду/сценарію
Блок 2. Проведення соціологічного дослідження
Збір та обробка соціологічної інформації: проведення анкетування/глибинних інтерв'ю/фокус-груп; підготовка зібраних даних до обробки (відбракування, кодування, узагальнення відкритих відповідей, уведення в SPSS)/ транскрибування інтерв'ю; опрацювання одержаної інформації.
Аналіз та інтерпретація соціологічної інформації: аналіз результатів математичної обробки одержаної інформації/контент-аналіз глибинних інтерв'ю/фокус-груп; розробка SWOT-аналізу за результатами соціологічного дослідження; складання підсумкового документа (Звіту та додатків до нього).
Презентація та захист результатів дослідження

Тривалість і терміни проведення практики визначаються відповідно до навчального плану та графіку освітнього процесу рівня вищої освіти "Магістр" факультету інформатики, математики та економіки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Практика проводиться на 1 курсі 270 годин, (9 кредитів) формою підсумкового контролю є захист; триває 6 тижнів.

Під час проходження практики у межах проєктної діяльності її терміни переносяться відповідно до періоду реалізації проєкту у позанавчальний час.

Здобувач повинен дотримуватися календарного плану-графіка проведення виробничої практики (Див. *Робоча програма виробничої практики. Додаток 1*).

По закінченню практики здобувачі подають довідку про проходження виробничої практики (з фаху) з місця її проходження та звітну документацію керівникам практики від кафедри соціології та філософії. Захист результатів проходження практики відбувається на засіданні кафедри не пізніше 10 робочих днів після її завершення, згідно до «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і

магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького».

Керівництво практикою покладається на викладачів, які призначаються кафедрою відповідно до навчального навантаження. Керівник від кафедри здійснює постійний контроль виконання здобувачами, що проходять практику, всіх завдань практики.

У процесі проходження виробничої практики обов'язковим є залучення здобувачів до всіх видів дослідницьких/проектних робіт та виконання всіх завдань, передбачених робочою програмою практики.

Результати проходження практики оформлюються у підсумкових звітах здобувачів, що подаються на кафедру. Захист результатів практики відбувається на засіданні кафедри соціології та філософії чи публічній презентації Замовнику.

Виробнича практика зараховується здобувачам, які успішно виконали її програму, вчасно подали звітну документацію і успішно захистили результати практики на засіданні кафедри.

Місце виробничої практики у навчальному плані підготовки здобувачів. Виробнича практика проходить відповідно до навчального плану підготовки здобувачів рівня вищої освіти «магістр», спеціальності 054 Соціологія. Здобувачами були прослухані наступні обов'язкові дисципліни з освітньої програми: «Теорія і практика муніципальної політики», «Соціологія сучасного муніципального менеджменту», «Новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації», «Дослідницький дизайн та методологія соціологічних досліджень», «Практикум зі стратегічного розвитку міста».

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Теорія і практика муніципальної політики». Під час проходження виробничої практики здобувачі ознайомляться з умовами та законодавчо-нормативною основою муніципальної діяльності, організацією роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування, управлінськими відносинами та основами залучення громадськості до прийняття управлінських рішень.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Соціологія сучасного муніципального менеджменту». Під час проходження виробничої практики здобувачі ознайомляться з основами управління та стратегічного планування розвитку муніципальних утворень, сутністю організаційної системи управління територіями, процесом прийняття управлінських рішень.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації». Під час проходження виробничої практики здобувачі зможуть практично застосувати знання з методів факторного та кластерного аналізу, багатовимірного шкалування, візуалізації даних, інтелектуального аналізу тощо.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Дослідницький дизайн та методологія соціологічних досліджень». Під час проходження практики здобувачі застосують фундаментальні знання з логіко-методологічних основ дослідницької діяльності в соціології, провідних засад розробки дизайну, програми як основного теоретико-методологічного і методичного документа, що регламентує проведення дослідження. Практиканти опанують повний цикл розробки програми соціологічного дослідження, формування вибірки, аргументацію вибору методів збору та обробки інформації, інтерпретації результатів, розробки відповідного інструментарію та підготовки звітної документації.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Практикум зі стратегічного розвитку міста». Під час проходження виробничої практики здобувачі матимуть змогу практично застосувати такі здобуті вміння, як: систематизація знань щодо оцінки якості та визначення ролі соціологічного супроводу та проектного підходу; технологія розробки стратегічного планування, визначення ризиків, помилок та моніторингу реалізації; здійснення SWOT та TOWS –аналізу, розробка науково-практичних рекомендацій.

Обов'язки керівника практики від кафедри

Викладач, який здійснює керівництво практикою на кафедрі відповідає за організацію та проведення настановчих зборів та захисту результатів практики на кафедрі.

На початку практики викладач, який здійснює керівництво практикою на кафедрі здійснює інструктаж здобувачів-практикантів, надає їм необхідні документи, методичну допомогу та інформує здобувачів про систему звітності та критеріїв оцінки практики.

Впродовж практики викладач, який здійснює керівництво практикою на кафедрі, надає здобувачам-практикантам необхідні матеріали та провидить консультації щодо організації та проведення соціологічного дослідження.

Викладач, який здійснює керівництво практикою на кафедрі, здійснює контроль за проходженням практики здобувачами та перевірку відповідності наданої звітної документації прийнятим нормативним стандартам; оцінює результати практики на підставі затверджених кафедрою критеріїв оцінювання;

звітує на засіданні кафедри про результати проходження практики здобувачами вищої освіти Університету.

Обов'язки здобувачів

У встановлений час з'явитись на установчі збори з питань організації практики. Дотримуватися правил охорони праці та техніки безпеки.

Своєчасно одержати від керівника практики всю необхідну інформацію щодо порядку та термінів проходження виробничої практики, вимог до оформлення звітної документації та правил захисту результатів практики.

У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками викладача-керівника.

Вчасно заповнювати необхідні документи практики.

Своєчасно та у відповідності до нормативних вимог подати звітні документи на кафедру та захистити їх.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бекешкіна І.Е. Підготовка підсумкових документів за результатами соціологічних досліджень / <http://library.socosvita.kiev.ua/nmk/131.pdf>
 2. Богдан О. Що варто знати про соціологію і соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. К.: Дух і Літера, 2015. 380 с..
 3. Методи збору, аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації Навчально-методичний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2020. 412 с.
 4. Підготовка підсумкових документів дослідження. Навчально-методичний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2020. – 138 с.
 5. Соціологія: організація емпіричного дослідження. Навч. посібн. / уклад. Балановський Я. М. Умань: Візаві, 2019. – 471 с.
 6. Соціологічні виміри муніципальної політики. Конспект лекцій для здобувачів спеціальності 054 Соціологія, освітньої програми «Соціологія муніципальної політики» / Л.В. Афанасьєва, І.В.Букреєва, Н.І.Глебова., Л.Ф.Глинська, Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В. , 2023. 165 с
 7. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження. К.: Інститут соціології НАН України, 2007. – 320 с.
 8. Практикум з соціології: навч.посіб. для студ.вищ.навч.закл./за ред. В.М.Пічі. – 2-ге вид вид.,стер. Львів: Магнолія плюс, 2008. 368 с.
 9. Технологія прикладних соціологічних досліджень. Навчально-методичний посібник. К.: Інститут соціології НАН України, 2003.124 с.
- Інформаційні ресурси в інтернеті.**
1. Соціологічна асоціація України. URL:<http://www.sau.kiev.ua/>
 2. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <http://ratinggroup.ua/>
 3. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about
 4. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. URL: <http://socis.kiev.ua/ua/>
 5. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка.URL: <http://www.uisr.org.ua/>
 6. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>
 7. Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>
 8. Центр соціальний моніторинг. URL: <https://smc.org.ua>
 9. Інститут соціології НАН України <http://www.i-soc.com.ua>
 10. Київський міжнародний інститут соціології <https://www.kiis.com.ua>

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Звіт з виробничої практики (з фаху) захищається у комісії, призначеній завідувачем кафедри соціології та філософії. До складу комісії входять керівник практики від кафедри та члени кафедри, а також можуть долучатися керівник практик Університету і керівник практики від бази практики, стейкхолдери. Оцінка за виробничу практику (диференційований залік) вноситься до відомості обліку успішності та залікової книжки за підписами членів комісії.

Контрольні заходи з виробничої практики у здобувачів вищої освіти Університету відбуваються на базах практики в останні дні її проходження або в Університеті упродовж 10 робочих днів після її завершення. За умови проходження практики у дистанційному форматі контроль результатів проходження практики здобувачів вищої освіти Університету може здійснюватися за допомогою інструментів синхронної чи асинхронної комунікації, зокрема систем проведення відеоконференцій.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри, підсумкових конференціях здобувачів вищої освіти з практики, а загальні підсумки – на вченій раді Університету та факультету не менше одного разу протягом навчального року з оформленням відповідних протоколів.

Здобувачу вищої освіти, який на підсумковому заліку отримав незадовільну оцінку, може бути надано можливість повторного проходження практики, але з підвищенням оцінки не більше ніж до «задовільно». Дозвіл на повторне проходження практики надає ректор своїм наказом на підставі службової декана факультету за погодженням із керівником практик Університету.

У разі наявності поважних причин термін проходження здобувачем вищої освіти Університету практики може бути змінено. Здобувач вищої освіти направляється на практику повторно, у вільний від навчання час, за індивідуальним графіком. Дозвіл на проходження практики надає ректор своїм наказом на підставі службової від декана факультету за погодженням із

керівником практик Університету і гарантом освітньої програми. У випадках грубого порушення термінів проходження практики та невиконання програми практики, здобувач вищої освіти відраховується з Університету, як такий, що не виконав індивідуальний навчальний план.

Здобувач вищої освіти Університету, який у визначені терміни пройшов практику, але без поважних причин своєчасно не з'явився на контрольний захід, або на контрольному заході отримав незадовільну оцінку, вважається таким, що має академічну заборгованість, і перескладає її у визначений графіком ліквідації академічної заборгованості час. Здобувач вищої освіти, який повторно отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з Університету.

Оцінка роботи практиканта на виробничій практиці (з фаху) включає бали за такі види робіт:

Форми та організація оцінювання студентів

	Види робіт	Кількість балів	Хто оцінює
I	- організаційна робота: ознайомлення зі специфікою роботи бази практики; ведення документації; опрацювання інформаційних джерел та статистичних даних з обраної теми дослідження.	Мінімум – 4 бали Максимум – 10 балів	Керівник від кафедри, Керівник бази практики
II	- (змістовність та якість виконання науково-практичних завдань: розробка програми соціологічного дослідження; підготовка методичних документів для польового етапу дослідження/ розробка анкети; підготовка паспорту для введення даних у програму SPSS/; підготовка гайду, сценарію; глибинних інтерв'ю та їх проведення. Введення даних у програму SPSS/стенаграфування/транскрибування. Проведення контролю польового етапу опитування. Проведення	Мінімум – 25 балів Максимум – 40 балів	Керівник від кафедри, Керівник бази практики

	обробки даних (одновимірні та двовимірні розподіли/стенаграфування/транскрибування/контент-аналіз/щільний опис. Підготовка підсумкового документу (Звіту)		
III	-рівень оволодіння практичними вміннями і навиками за спеціальністю: письмовий Звіт про проходження практики	Мінімум – 6 балів Максимум – 20 балів	Керівник від кафедри
IV	-захист результатів практики на засіданні кафедри соціології	Мінімум – 15 балів Максимум – 30 балів	Члени кафедри

Результати практичної діяльності здобувачів оцінюються за 100-бальною шкалою, враховуючи бали за всі різновиди робіт, а також за Звіт з практики та його захист на кафедрі.

Шкала оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
90-100	відмінно	5	A відмінно
82-89	добре	4	B добре (дуже добре)
74-81			C (добре)
64-73	задовільно	3	D (задовільно)
60-63			E задовільно (достатньо)
35-59	не задовільно	2	FX (не задовільно з можливістю повторного складання)
1-34	не задовільно	2	F (не задовільно з обов'язковим повторним проходженням практики)

Вимоги до звіту. Звіт за результатами виробничої практики (з фаху) оформляється згідно плану-графіку (*Див. Робоча програма виробничої практики. Додаток 1*), заповненого щоденника практики, в якому зазначаються всі види робіт, які виконували здобувачі під час виробничої практики, дати та відмітку керівника про їх виконання (*Див. Робоча програма виробничої практики. Додаток 6*) та індивідуального щоденника здобувача-практиканта, який містить більш детальну інформацію про форми, часові межі і виконання робіт окремо кожного здобувача на практиці (*Див. Робоча програма виробничої практики. Додаток 7*).

Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності здобувача про проходження практики – письмовий звіт. У звіті мають бути відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики, список використаної літератури тощо. *(Див. Робоча програма виробничої практики. Додаток 5, Див. Робоча програма виробничої практики. Додаток 7)*